

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

NYHETSBREV FEBRUARI 2005

Innehåll

Förnyad kallelse och dagordning till årsmöte 8 mars 2005	2
Årsmötesseminarium 8 mars 2005.....	3
Annual Report 2004.....	5
Revisionsberättelse 2004.....	13
Påminnelse om medlemsavgift 2005	14
Förslag till budget 2005	15
Förslag till stadgeändring.....	16
Årsmötesprotokoll 2004.....	17
Utlysning av resebidrag till General Assembly i Kina	19
ICOMOS Sveriges svar angående utlokalisering av Riksantikvarieämbetet till Gotland	20

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

Förnyad

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

(Den ursprungliga kallelsen utgick med nyhetsbrevet december 2004.)

TISDAGEN DEN 8 MARS 2005

i stora sessionssalen, Riksantikvarieämbetet, Storgatan 41, 1 tr, Stockholm

Klockan 10 - 17 anordnas ett seminarium om

KULTURARVET LEVER FARLIGT!
hot och möjligheter – det går att minska risken

18.00 årsmötesförhandlingar

1. Godkännande av kallelseförfarandet
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av justeringsman
4. Årsredogörelse
5. Ekonomisk redovisning och revision
6. Budget för år 2005
7. Årsavgift för år 2006
8. Fyllnadsval till styrelsen för år 2005
9. Kontaktperson till ICOMOS internationella kommittéer
10. Lista på röstberättigade vid generalassemblén
11. Motioner
12. Övriga frågor

Därefter serveras en **liten buffé** till självkostnadspris

Anmälan till seminariet och buffén senast torsdagen den 3 mars
till Katriina Kallin på e-post:

katriina.kallin@raa.se

tel 08 – 5191 8082 eller fax 08 – 661 4615

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

ÅRSMÖTESSEMINARIUM

TISDAGEN DEN 8 MARS 2005 KI 10.00 – 17.00

KULTURARVET LEVER FARLIGT !

hot och möjligheter - det går att minska riskerna

Varje dag brinner någon kulturhistoriskt värdefull fastighet i Europa. Inom kulturmiljövården behöver vi kunskap för att kunna ta vårt ansvar. Ett deltagande i ICOMOS årsmötesseminarium ökar Dina möjligheter att göra Din insats.

Program

10.00 inledning

Generella aspekter på brandskydd i kulturhistoriskt intressanta miljöer. "Can We learn from heritage lost in fire". **Thomas Erenmalm, Riksantikvarieämbetet**

Skadeorsaker och skadefrekvens i ett europeiskt perspektiv, svensk lagstiftning samt samhällets åtagande i det skadeförebyggande arbetet, i brandbekämpningen och i räddningsarbetet **Erik Egardt, Räddningsverket**

Försäkring för bättre insikt om ekonomiskt värde, behov av förebyggande åtgärder och möjlighet till rekonstruktion **Monica Ekwall, S:t Erik Försäkring**

Vad händer när det brinner? Hur rädda det som räddas kan? (med biblioteksbranden i Weimar som exempel. Inkl något om restvärdesräddning **Per Rohlén, Statens fastighetsverk**

Hur bedöma brandrisk och vad som är rimliga skyddsåtgärder generellt och under byggskedet **Per Rohlén, Statens fastighetsverk**

12.30-13.30 Lunchmacka

Teknikens möjligheter och begränsningar

-**hur tekniskt skydda** viktiga monument med exempel på avvägning mellan bevarande och tekniska skyddsåtgärder **Olle Norrby, Brandgruppen AB**

-**internationell utblick** med exempel från kulturhistoriska miljöer och monument i Norge **Einar Karlsen, Riksantikvarien**

Den praktiska verkligheten och hur underlätta för brandkåren att göra en snabb och effektiv insats om olyckan är framme. **Rolf Karlsson, Statens fastighetsverk**

Lärorika exempel bl a ur "Kyrkan brinner". Vad tänka på?

Kerstin Alexandersson, Riksantikvarieämbetet

15.15 –15.45 Kaffe

Vet vi tillräckligt om vad som kan försvinna i en brand. Hur och varför dokumentera en byggnad

Erland Montgomery, AIX Arkitekter AB
Johan Bohlin, AIX Arkitekter AB

Ideologiskt förhållningssätt till rekonstruktion.

Margareta Gavatin, Riksantikvarieämbetet

Summering och avslutande frågor

Avslutning 17.00

Moderator: Kerstin Westerlund

Plats: Riksantikvarieämbetets stora sessionssal, Storgatan 41, Stockholm

För medlemmar och talare gratis. För övriga 200 kr. Betalas på postgiro 870952-9 eller Bankgiro 5603-3699 Lunchmacka till självkostnadspris kommer att finnas på plats

Årsmöte kl 18.00 i stora sessionssalen, Riksantikvarieämbetet.
Därefter serveras en **liten buffé** till självkostnadspris.

Anmälan **till seminariet och buffén senast torsdagen den 3 mars**
till Katriina Kallin på e-post:

katriina.kallin@raa.se

tel 08 – 5191 8082 eller fax 08 – 6614615

ANNUAL REPORT for the year 2004

The Executive of ICOMOS SWEDEN, elected 6 March 2003 for three years, has had the following members:

Birgitta Hoberg, President
 Torbjörn Suneson, Vice President
 Nils Ahlberg, Secretary
 Björn Norman, Treasurer
 Marie Klingspor Rotstein
 Ivar Wenster
 Kerstin Westerlund
 Maria Wikman

The Executive has had seven meetings during the year 2004 – 14 January, 5 February, 17 March, 6 May, 18 August, 7 October and 2 December. Apart from this several informal Bureau meetings have taken place.

Members

By the end of December 2004 ICOMOS SWEDEN had 12 institutional members and 107 individual members. There are no sustaining members.

During the year 2004 one new Institutional member has been admitted, Sveriges museimannaförbund (The Swedish Association of Museum Curators) And there are four new individual members: Inger Ernstsson, consultant specializing in Historic Parks, Henrik Lindblad, conservation officer at the National Heritage Board, Karin Löfgren practicing architect and Dr in architecture, Stockholm, Hélène Svahn, conservator and post-graduate student at the Royal Institute of Technology, Stockholm.

Carl Bro AB and Gustaf Trotzig have left ICOMOS SWEDEN.

Publications

The *Nyhetsbrev* (Newsletter), which is mainly written in Swedish, has been published three times. The first one, in February, contained, among other things, the Annual Report and other documents for the Annual General Meeting and Annual Seminar, and a report from the meeting with ICOMOS UK at the Orkneys. The following number, in September, included information on a number of Swedish and international events, and reports on the session of the World Heritage Committee and on the 10th International Congress on Deterioration and Conservation on Stone, which was held in Stockholm in the end of June. In the last issue, in December, there was advance information on the coming Annual General Meeting and Annual Seminar, and a number of reports – from the conference on the Venice Charter in Budapest and Pécs in May, the Swedish seminar on archaeological investigations in historic parks and gardens in September, the ICOMOS Europe meeting in Dublin in October, and the meeting of the Polar Committee in Reunion (Indian Ocean) in Västerås in October /November.

Proceedings of the 10th International Congress on Deterioration and Conservation of Stone. Edited by Daniel Kwiatkowski & Runo Löfvendahl, Stockholm 2004. A great many papers are publisher under a number of themes: Theme 1 – Material Structures, properties and deterioration, Theme 2 – Conservation methods and products, Theme 3 – Techniques and tools for conservation investigations, Theme 4 – Documentation, Theme 5 – Case studies, ethical considerations in conservation, and Theme 6 – Conservation and restoration of plasters in

monuments. It is distributed by Skanska Reinhold, Box 44106, SE-100 73 Stockholm. Phone: +46 8 726 1000, E-mail: marie.klingspor@skanska.se

Events

The *Annual Seminar* and the *Annual General Meeting* took place on the 26th of February 2004. The theme for the seminar, in the afternoon, was The Intangible Heritage. A film by Marie Klingspor Rotstein from the General Assembly in Zimbabwe opened the seminar, and then followed presentations on different aspects of Intangible Heritage and international documents concerning this: Kerstin Westerlund – thoughts from Zimbabwe, Mikael Schultz and Peder Bjursten – the UNESCO document, Peter Schantz – the National City Park, Birgitta Hoberg – slave routes, and Lars Farago – the polska dance.

On the *International Day of Monuments and Sites* 18 April, ICOMOS SWEDEN did not arrange any activity this year.

27 June to 2 July, the 10th *International Congress on Deterioration and Conservation on Stone* was held in Stockholm. The congress was well-attended and there were experts and delegates from all continents. Apart from the scientific sessions, the programme included a reception in the City Hall, a Congress Dinner at the Vasa Museum, and a guided walk in the Old Town with its narrow lanes and houses dating back centuries. There was also a concert in the oldest church in Stockholm, Riddarholmskyrkan, which serves as burial place for many Swedish kings. Finally, there was an excursion to the Drottningholm Palace, World Heritage Site and residence of the present king and his family.

23–24 September, there was a seminar on *Archaeological Investigations in Historic Parks and Gardens*, organized by the National Heritage Board, the Grönsöo Project at the Department of Landscape Planning Ultuna, SLU, and ICOMOS SWEDEN jointly. The meeting was held in Västerås and included visits to the Strömsholm palace and the Grönsöo manor.

On 10 November a seminar on *Cultural Heritage and International Law* was organized on the occasion of the 50th anniversary of the 1954 Hague Convention was organized in cooperation with Cultural Heritage without Borders, National Heritage Board and the Swedish National Defence College. Among the speakers were Lazar Sumanov from ICOMOS Macedonia, Gadi M Gomezulu from UNESCO, Pål Wrangé from the Ministry for Foreign Affairs, Bengt O.H. Johansson and Birgitta Hoberg. Coordinator was Christina von Arbin.

Other activities and work

The implementation of the *Work Programme for ICOMOS SWEDEN 2003–2005*, which was adopted at the Annual General Meeting, March 2003, is on its way. A full report will be given in the 2005 Annual Report. Members of the Executive have been designated responsible for the various tasks. The number of meetings and newsletters keep up to the goal. The e-mail group list has been expanded and is now in use. However, a number of members have still not joined the list. In December 2004 the ICOMOS SWEDEN's Web Page was opened (see below) and some of the translations to Swedish of ICOMOS charters and other documents have been published there. The planned meeting of representatives of the Nordic ICOMOS committees in Denmark was unfortunately cancelled.

After a lot of work ICOMOS SWEDEN's Web Page (www.icomos.se) was opened in December 2004. It is in Swedish and English and contains information and documents on ICOMOS, current matters, membership, the Executive, Working Committees, and Representatives among other things. There are also translations to Swedish of ICOMOS charters, a number of useful links and pictures of the Swedish World Heritage Sites.

ICOMOS SWEDEN is cooperating with *the Foundation for Cultural Heritage without Borders* in its work in Bosnia-Herzegovina and other parts of the world. ICOMOS SWEDEN is a founding member of the Foundation and appoints two members on the executive board, Bengt O.H. Johansson and Lena Simonsson. In addition, Birgitta Hoberg is a member of the executive at present, but representing the National Heritage Board.

ICOMOS SWEDEN has sent comments on two proposals from Swedish ministries that have been of special importance from an ICOMOS point of view, the investigation of:

- Swedish participation in international work in the field of culture. Kerstin Westerlund.
- Relocation of the National Heritage Board and other National Authorities in Sweden from the capital to the countryside. Kerstin Westerlund.

Representation and participation, various commissions concerning ICOMOS and the main tasks of ICOMOS

19 January, Nanna and Lars Cnattingius lectured on ICOMOS and World Heritage Sites at *the Idun Society*, Djursholm.

3 February, Nils Ahlberg lectured on International Conservation, including ICOMOS, international charters and the World Heritage Convention, at *Stockholm University*.

19-25 April, Carl-Gustaf Hagander participated in a *workshop on Geometry & Historic Urban Tissue* in Prag, organized by the Academy of Sciences of the Czech Republic, ICOMOS Historic Towns Committee and the Czech National Committee of ICOMOS. He presented a paper called *To Maintain the Cultural Heritage in old Cities in Planning*.

17-20 May, Nils Ahlberg took part in the Annual Meeting of *ICOMOS International Committee on Historic Towns and Villages* in Nancy, France. There he presented a paper with the title *Gustavsborg, Fort Christina, Carlsburg – is there anything left today?*

26-30 May, Thomas Adlercreutz participated in the *meeting of the Committee on Legal, Administrative and Financial Issues* in Sofia and Plovdiv, Bulgaria, and the seminar on tax concessions for cultural heritage measures held in conjunction with the meeting. He made a presentation related to a special questionnaire issued before the seminar. He has also participated in an informal working group headed by Werner von Trützscher on statute revisions for ICOMOS.

24-27 June, Nils Ahlberg participated in the *Asia-Europe Seminar on Cultural Policy* in Bangkok, organized by the Asia-Europe Foundation and the Ministry of Culture of Thailand. There he made a presentation on *Strategic Choices in Cultural Heritage Policies*.

28 June – 8 July, Birgitta Hoberg took part in the *World Heritage Committee meeting* in Suzhou, China.

2-3 July, Marie Klingspor Rotstein and Daniel Kwiatkowski participated in the *VI meeting for the International Scientific Committee on Stone* in Stockholm.

29-30 Aug, Birgitta Hoberg took part in a *World Heritage meeting of the Nordic Countries* in the Vega islands, Norway, which was organized by the Nordic World Heritage Foundation. This was a follow-up of the Council of Nordic Minister's report 1996 on World Heritage in the Nordic Countries

30 August – 1 September, Nils Ahlberg carried out an *ICOMOS evaluation of Heidelberg Castle and Old Town*, Germany.

3–7 September, Ulf Bertilsson represented ICOMOS SWEDEN at the *Advisory Committee meeting* in Bergen, Norway.

6–12 September, Birgitta Hoberg took part in a *World Heritage training programme for Iraqi specialists* in Amman, Jordan.

13–17 September, Nils Ahlberg, Kersti Berggren and Bengt O.H. Johansson participated in the *Second World Urban Forum* in Barcelona, a congress organized by the UN-Habitat organization. They were involved in a seminar organized by Sida, called Cultural Heritage, A tool for Urban Development, and in a series of mini seminars Nils Ahlberg gave a lecture on The Urban Heritage – a Starting-point for Development and Kersti Berggren on Preservation and Gentrification – Inseparable conjoined Twins?

21–23 October, Kerstin Westerlund represented ICOMOS SWEDEN in the *meeting of ICOMOS Europe group* in Dublin. ICOMOS Sweden at the Europe group meeting in Dublin. Main issues were technical assistance between the Committees in Eastern and Western Europe, effects from European standards on the cultural historic heritage and improving cooperation within ICOMOS. She also took part in the *seminar on Managing Cultural Heritage – Ireland and the New Europe*, in connection with this.

18 November, Nils Ahlberg lectured on International Conservation, including ICOMOS, international charters and the World Heritage Convention, at the *Gotland University*, Visby, Sweden.

6–12 December, Birgitta Hoberg took part in the *World Heritage Committee meeting* in Paris.

Elected officers and representatives

Auditors: Lars Cnattingius and Börje Olsson.

Nominations Committee: Jerk Alton (chairperson), Kerstin Alexandersson, and Britt-Marie Hammarskiöld.

Thomas Adlercreutz, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Legal, Administrative and Financial Issues*.

Nils Ahlberg, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Historic Towns and Villages*, of which he is also Vice President. He is also ICOMOS SWEDEN representative in the *North European Wooden Towns Project* and the *Swedish Urban Heritage Network*.

Ulf Bertilsson, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Rock Art*, of which he is also the President.

Björn Björk, liaison officer for *ICOMOS International Committee on the Analysis and Restoration of Structures of Architectural Heritage*.

Dan Carlsson, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Cultural Routes*.

Nanna Cnattingius, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Cultural Tourism*, and Chairperson of the Swedish working committee corresponding to this.

Bengt O.H. Johansson, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Risk Preparedness*, and (together with Lena Simonsson) representative of ICOMOS SWEDEN on the Executive of the *Foundation for Cultural Heritage without Borders*, of which he is also the President.

Marie Klingspor Rotstein, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Stone*, and Chairperson of the Swedish working committee corresponding to this.

Erland Montgomery, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Documentation of Cultural Heritage*.

Hans Sandström, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Wood*.

Lena Simonsson (together with Bengt O.H. Johansson), representative of ICOMOS SWEDEN on the Executive of *the Foundation for Cultural Heritage without Boarders*.

Torbjörn Suneson, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Historic Gardens / Cultural Landscapes*, and Chairperson of the Swedish working committee corresponding to this. He is also ICOMOS' representative in *the Grönsöo Historic Parks Project* at the Department of Landscape Planning Ultuna, SLU, Uppsala.

Gustaf Trotzig, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Archaeological Heritage Management*.

Bert Westenberg, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Underwater Cultural Heritage*.

Kerstin Westerlund, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Economics of Conservation*.

Ola Wetterberg, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Training and* Chairperson of the Swedish working committee corresponding to this.

Urban Wråkenberg, liaison officer for *ICOMOS International Committee on Polar Heritage*.

Stockholm 24 February 2005

Nils Ahlberg

Reports from the Swedish working committees 2004

The Swedish working committee on Cultural Tourism is chaired by Nanna Cnattingius. The work is at the moment concentrating on spreading ICOMOS Cultural Tourism Charter, which has been translated to Swedish. It is now published on the Web Page of ETOUR (European Tourism Research Institute) and has been discussed with the organization. The charter, and a better use of it, has also been discussed with the responsible officers at the National Heritage Board. At the moment a drive to introduce the charter to key persons within the tourism sector, in order to spread the knowledge about it, is under preparation.

The Swedish working committee on Historic Gardens / Cultural Landscapes is chaired by Torbjörn Suneson. He and Karl-Johan Eklund and Christian Laine has functioned as bureau and there is also a close cooperation with the Department of Landscape Planning Ultuna, SLU.

A seminar on garden archeology was held 23–24 September, concentrating on the gardens of Strömsholms palace, Västmanland County and Grönsöö manor, Uppsala County. The aim was to demonstrate methods in garden archaeology at the two sites and in work shops discuss in what way garden archaeology can contribute to improve conservation and maintenance of historic parks in Sweden. A general aim for the work is defining and prioritizing the need for research and development.

The Swedish working committee on Training is chaired by Ola Wetterberg. The committee has been the co-organiser of a meeting in the national network for educations in building conservation. The participants discussed the suggested certification of expert control of cultural values according to the Plan and Building Act, and informed on present and planned activities. Host institution for the meeting was the College of Vocational Crafts in Mariestad (Dacapo). The problems and possibilities with their entry into the university system was discussed, both on the level of undergraduate and postgraduate studies. The meeting was planned to take place in August but was postponed to January 2005.

In connection with the COST C16 meeting, "Improving the quality of existing urban building envelopes", a seminar on Problems in Conservation was arranged. This was also used as an opportunity to bring students together from "Building Conservation", Gotland University, and "Institute of Conservation", Göteborg University. To improve the organization of future activities, a special planning group has been formed.

The Swedish working committee on Stone is chaired by Marie Klingspor Rotstein. The committee has organized and carried out the 10th International Congress on Deterioration and Conservation on Stone in Stockholm from the 27th of June to the 2nd of July with participants from all over the world, followed by the VI meeting for the International Scientific Committee on Stone 2–3 July. This also includes a large printed report.

Report from groups with close links to ICOMOS SWEDEN

The International Scientific Committee on Rock Art (CAR) is chaired by Ulf Bertilsson, who is based at the National Heritage Board in Stockholm.

The CAR president has continued the mission as an expert consultant for the project to nominate the sacred mountain of Suleyman-Too in Kyrgyzstan for the World Heritage List on behalf of the Nordic World Heritage Foundation. This year work has included a visit in Bishkek with meetings with the project group and representatives of the Government, the National Academy of Science and the National Mission for UNESCO. The goal of the project is to accomplish a nomination file that will be dispatched February 1, 2005.

The president is still a part of the project management of the Interreg IIIB project RANE (Rock Art in Northern Europe) that is administrated by the County Administrative Board of Västra Götaland in Göteborg and runs until July 2005. For more information see www.rane-online.org

CAR held its annual board meeting in connection with the Valcamonica Symposium on rock art, this year located to Darfo Boario Terme in Italy, September 8– 4. During the symposium and meeting two recent books from the RockCare project were presented, The Valcamonica Symposiums in Sweden 2001 and 2002 and The Future of Rock Art – A World Review. Both reports were produced in co-operation between CAR and the Swedish National Heritage Board and published by the later.

In connection with the Valcamonica Symposium, the president participated in a Reactive-monitoring mission of the World Heritage rock art in Valcamonica in co-operation with the World Heritage Centre of UNESCO. The report was finalised and issued in late December. It will constitute the basis for a development program for improved management of the Camunian rock art site.

In September 16–19 the president participated in a meeting in Santiago de Compostela in Galicia, Spain as a member of the Scientific Committee of the Rock Art Archaeological Park. The meeting was the first of a big project to present the rock art of the area and other complexes of archaeological remains to the great public and at the same time enhancing the prerequisites for management and research.

Cultural Heritage without Borders (CHwB), of which ICOMOS SWEDEN is a founding member, is chaired by Bengt O.H. Johansson.

During 2004 Lena Johansson and Bengt O.H. Johansson have represented ICOMOS in the Board of CHwB. Bengt O.H. Johansson has also been the chairman of the foundation. CHwB has been able to enlarge the work in the Balkans due to continuous support from Sida (Swedish International Development Cooperation Agency) as well as from private donors, companies and international funds. CHwB have two local offices, one in Sarajevo, Bosnia-Herzegovina and one in Prishtina, Kosovo.

Several projects have been finished during 2004 in Bosnia-Herzegovina. They are: the restoration of the orthodox convent church in Zavala, bazaars in Mostar close to the old bridge, the National Museum in Sarajevo and various buildings in Jajce. A project involving the restoration of a mosque in Prusac has started. CHwB has also begun co-operation in Serbia and Montenegro with the Regional Institute for Protection of Cultural Heritage in Kotor and the National Museum in Belgrade.

Works in creating forms for co-operation concerning museum issues have continued with the National Museum in Sarajevo and have also started off with the Historic Museum in Prishtina. Discussions concerning co-operation have been initiated with representatives of cultural heritage authorities in north Albania and ICOMOS in Macedonia.

In Kosovo the restoration of a mosque in Djakova is under process. This project is financed by the Packard Foundation. CHwB has worked together with UNMIK/ Ministry of Culture with a traditional Kulla building in the village of Mitrovica. This project was finished in 2004. Preservation plans for Decan community have been made during 2004. CHwB has also tried to give assistance to restorations in the Serbian enclave Velica Hoca. This work has unfortunately been delayed due to political problems.

CHwB took part in the documentation of the destruction that followed after the riots in March 2004 when several medieval churches and other monuments connected to the Serb population were burned. CHwB initiated collaboration with the Council of Europe after the riots.

CHwB has participated in the education at the Faculties of Architecture in both Kosovo and Bosnia-Herzegovina.

CHwB participated in the UN Habitat conference that was held in Barcelona in September 2004. The theme was "A future for our past". CHwB, ICOMOS, the National Heritage Board and the Swedish National Defence School were hosts for a seminar about the Haag Convention and its implementation. The Secretary General of CHwB has participated in meetings with the international Blue Shield committee.

The Swedish project leaders in the Balkans have been the architects Dick Sandberg (Kosovo) and Tina Wik (Bosnia-Herzegovina). Per Kåks and Ing-Marie Munktell from Icom have been responsible for the support to museums. Madeleine Sjöstedt has been the Secretary General of CHwB. Project leaders in the Balkans were the architects and ICOMOS members Dick Sandberg and Tina Wik as well as Clara Mannheimer, journalist.

Svenska Nationalkommitten av ICOMOS

REVISIONSBERÄTTELSE

Enär vi vid Svenska Nationalkommittens av ICOMOS årsmöte 2003-03-06 resp 2004-02-26 utsetts att granska kommittens räkenskaper och dess styrelses förvaltning, får vi härmed avge berättelse rörande denna granskning för år 2004.

Vi har tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysningar om kommittens verksamhet och styrelsens förvaltning. Därvid har vi inte funnit anledning till anmärkning beträffande kommittens bokföring, inventering av dess tillgångar och skulder eller eljest avseende förvaltningen av kommittens angelägenheter.

Vi tillstyrker därför

att balansräkningen per 2004-12-31 fastställs

att årets vinstmedel kronor 27.030,35 överförs i ny räkning

att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för sin förvaltning under 2004.

Stockholm 2005-02-19

Börje Olsson

Lars Cnattingius

PÅMINNELSE!

MEDLEMSAVGIFT FÖR ÅR 2005

Medlemsavgiften för 2005 är för

Enskild medlem	400 kr
Institutionsmedlem	3000 kr

Inbetalning gör ni på

Bankgiro	5603-3699
Bankkonto i SHB	6602-325 602 212
Postgiro	87 09 52-9

På inbetalningsavin vill jag att ni

1. Skriver ert namn
2. Och om adressen är ändrad är det också smidigt att göra den ändringen via avin

Björn Norman arkitekt SAR/MSA
Kassör i ICOMOS Sweden

016-15 93 00
070-656 93 05
bjorn.n@aq-arkitekter.se

ICOMOS SWEDEN
Bankgiro 5603-3699 - Postgiro 87 09 52-9

Förslag till budget 2005

BUDGET

2005

INTÄKTER

Medlemsavgifter - enskilda	106	400,00 kr	42 400,00 kr
Medlemsavgift betalad 2004	9 -	400,00 kr -	3 600,00 kr
Medlemsavgift - institutioner	13	3 000,00 kr	39 000,00 kr
Verksamhetsbidrag - RAÄ		85 000,00 kr	85 000,00 kr
Räntor			1 500,00 kr
Summa intäkter			164 300,00 kr

KOSTNADER

Administration			8 000,00 kr
Styrelse			3 000,00 kr
Avgift till ICOMOS Paris - enskilda	106	375,00 kr	39 750,00 kr
Avgift till ICOMOS Paris - institutionsmedlemmar	12	2 000,00 kr	24 000,00 kr
Hemsidan - månadsavgift	12	369	4 428,00 kr
Hemsidan - uppdatering	8	870	6 960,00 kr
Seminarier			5 000,00 kr
Internationella kommittéer - resebidrag			25 000,00 kr
General Assembly 2005			50 000,00 kr
Nordiskt och europeiskt samarbete			25 000,00 kr
Bidrag till medlemmars deltagande i konferenser			35 000,00 kr
Summa kostnader			226 138,00 kr

ÅRETS RESULTAT

-

61 838,00 kr

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

**Förslag till ändring av paragraf 3 i Stadgar för Svenska
Nationalkommittén av ICOMOS:**

Stadgarna är antagna 1992-02-27. §7 ändrades 1995-03-23.

§ 3 - Nuvarande lydelse:

Nationalkommittén består av tre kategorier medlemmar: enskilda medlemmar, institutionsmedlemmar och stödjande medlemmar.

Enskild medlem ska vara verksam inom område som berör vård och bevarande av kulturmiljön.

Rösträtt tillkommer enskild medlem och en vederbörligen utsedd representant för varje institutionsmedlem. Valbar till förtroendeuppdrag är enskild medlem.

Medlem utses av styrelsen efter skriftlig ansökan.

Utträde ur nationalkommittén kan ske efter skriftlig begäran. Styrelsen kan besluta utesluta medlem som inte betalat sin avgift.

§ 3 - Förslag till ändring. Ändring markerad.

Nationalkommittén består av tre kategorier medlemmar: enskilda medlemmar, institutionsmedlemmar och stödjande medlemmar.

Enskild medlem ska vara verksam inom område som berör vård och bevarande av kulturmiljön.

Rösträtt tillkommer enskild medlem och en vederbörligen utsedd representant för varje institutionsmedlem. Valbar till förtroendeuppdrag är enskild medlem.

Medlem utses av styrelsen efter skriftlig ansökan.

Utträde ur nationalkommittén kan ske efter skriftlig begäran.

Styrelsen kan besluta utesluta medlem som inte betalat sin avgift.

Styrelsen kan med omedelbar verkan utesluta medlem som aktivt motverkar ICOMOS ändamål.

ÅRSMÖTE FÖR SVENSKA NATIONALKOMMITTÉN AV ICOMOS
26 februari 2004

*Annual General Meeting of ICOMOS SWEDEN 26 February 2004
with English summaries*

20 av föreningens medlemmar var närvarande, se närvarolista. *20 members were present.*

Birgitta Hoberg hälsade mötesdeltagarna välkomna och förklarade årsmötet öppnat. Mötet inleddes med en tyst minut till minnet av de under året avlidna medlemmarna Hans Matell och Tord Andersson.

13. Kallelseförfarandet godkändes. Kallelse hade sänts ut i ett nyhetsbrev i december 2003 och förnyad kallelse samt årsmöteshandlingar i ett nyhetsbrev i februari 2004.
14. Birgitta Hoberg valdes till ordförande för mötet och Nils Ahlberg till sekreterare.
15. Till att jämte ordföranden justera protokollet utsågs Nanna Cnattingius.
16. Årsredogörelsen för år 2003 godkändes med några tillägg och justeringar. Biläggs protokollet.

The Annual Report for the year 2003 was approved.

17. Presenterades den ekonomiska redovisningen och revisionsberättelsen för det gångna verksamhetsåret. Den ekonomiska redovisningen för år 2003 godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

The Financial Report for 2003 and the Report of the Auditors were adopted.

18. Budget för verksamhetsåret 2004 fastställdes i enlighet med förslag som utdelades vid mötet. Biläggs protokollet.

The budget for 2004 was adopted.

19. Beslutades om oförändrad årsavgift för år 2005, 3 000 kronor för institutionsmedlem och 400 kronor för enskild medlem.
20. Fyllnadsval till styrelsen 2004–2005. Britt-Marie Hammarskiöld har begärt att få avgå och i hennes ställe valdes Ivar Wenster.

Bi-election for the Executive 2003–2005. To replace Britt-Marie Hammarskiöld, Ivar Wenster was elected.

Birgitta Hoberg framförde ett stort tack till Britt-Marie Hammarskiöld för de viktiga insatser hon gjort för föreningen.

21. Beslutades att som en ny punkt på dagordningen ta upp fyllnadsval som revisor 2004–2005 sedan Christian Laine på kort varsel begärt att få avgå. I hans ställe valdes Lars Cnattingius.

Bi-election as Auditor 2003–2005. To replace Christian Laine, Lars Cnattingius was elected.

22. Fyllnadsval till valnämnden för perioden 2004–2005. I Tord Anderssons ställe valdes Britt-Marie Hammarskiöld.

Bi-election for the Nominations Committee 2003–2005. To replace Tord Andersson, Britt-Marie Hammarskiöld was elected.

23. De svenska kontaktpersonerna till ICOMOS Internationella kommittéer för arkeologi och för trä har anmält sin vilja att avgå men eftersom ärendet inte hunnit beredas beslutades att skjuta upp valet till nästa årsmöte. Styrelsen utser, om så behövs, tillfälliga representanter under året.
24. Inga motioner fanns att behandla.
25. Övriga frågor. Diskuterades förhållandena för de svenska representanterna i de internationella kommittéerna. Marie Klingspor Rotstein informerade om den internationella stenkonferensen i Stockholm 27 juni – 2 juli 2004.
26. Förklarades årsmötesförhandlingarna avslutade.

Årsmötet avslutades med ett anförande av Birgitta Hoberg om hennes arbete med en nominering av slavrouternas i Tanzania till världsarvslistan.

Vid protokollet

Nils Ahlberg

Justeras

Birgitta Hoberg

Nanna Cnattingius

RESEBIDRAG

15th General Assembly and Scientific Symposium of ICOMOS, Xi'an, China 17 to 21 October 2005

ICOMOS General Assembly genomförs i år i Kina. För att möjliggöra för fler medlemmar att delta i mötet utlyser Svenska ICOMOS tre resebidrag på vardera 7 000 kronor.

Företräde ges till medlem som

- inte tidigare deltagit i en General Assembly
- håller ett anförande
- inte kan finansiera sin resa genom sin arbetsgivare

Intresseanmälan sänds senast 1 april 2005 till
Svenska ICOMOS,
c/o Birgitta Hoberg
Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm

Program om Kinamötet har gått ut till alla medlemmar.

- Observera att slutdatum för abstracts är 15 april.
- Datum för lägre deltagaravgift är 30 juni.

Den som anmäler sig för deltagande bör också meddela Svenska ICOMOS härom.

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

Näringsdepartementet
10333 Stockholm

Ang. Föreslagen utflyttning av Riksantikvarieämbetet till Gotland Lokaliseringsutredningen 2005/556

ICOMOS Sverige utgår i detta yttrande främst från sin roll som brygga mellan det internationella samfundet när det gäller kulturmiljövård och arbetet med dessa frågor i Sverige. ICOMOS Sverige motsätter sig bestämt den föreslagna utflyttningen av Riksantikvarieämbetet.

Kulturmiljöarbete och utveckling

Det är mycket viktigt att landets centrala kulturmiljöinstitution är placerad där de största utmaningarna för bebyggelseutvecklingen finns. Riksantikvarieämbetet bör finnas där kraven på förändring är stora och där det är möjligt att använda kunskapen om de historiska värdena i utvecklingen av det nya. Det vi bygger idag är historia i morgon.

På många sätt är Riksantikvarie ämbetet en outnyttjad resurs när det gäller att nå viktiga politiska mål. Kunskap om idéer och händelser som format den egna miljön betyder mycket för att förstå samhälle och sedvänjor och bidrar till känsla av tillhörighet och rotfasthet. Det är kunskap som mer än idag t ex bör användas i arbetet med att lyckas socialt med t ex de nya bostadsområden som växer fram.

Den praktiska verkligheten

För att utveckla sin kunskap måste experter inom kulturmiljöområdet ha nära tillgång till byggnader och miljöer på plats. Likaså måste en stor del av arbetet med den svåra och känsliga processen att komma fram till ställningstagande om förhållningssätt till en historisk miljö, byggnad eller byggnadsdetalj ske på plats. Det går inte att komma ifrån att en stor koncentration av de bebyggelsemiljöer som kräver den typ av spetskompetens som bara Riksantikvarieämbetet kan erbjuda just ligger i Stockholm och i Mälardalsområdet.

Den byggda miljön, dess praktiska förutsättningar, dess idégrund och arkitektoniska uttryckssätt skiljer sig väsentligt mellan landets olika delar. För att kunna dra nytta av den tillgång som detta innebär och för att trovärdigt kunna företräda hela Sverige är det viktigt att finnas centralt på neutral mark.

Att flytta Riksantikvarieämbetet från huvudstaden understryker en redan alltför tydlig marginalisering av arbete med kultur och med kulturvärden. Frågan är om man inte också gör Gotland en otjänst genom att en lokalisering av Riksantikvarieämbetet där understryker dess image som en sorts kulturresevat.

Internationellt samarbete

För att delta i Europeiskt samarbete är det viktigt att vara lättillgänglig och att kunna erbjuda samarbete med närliggande och välrenommerade forskarmiljöer. Det internationella samarbetet blir allt viktigare och viktigare. Vi har ingen annan möjlighet än att samverka med eller i många fall helt lita till den forskning som pågår i Europa. Nödvändiga kontakter idag är inte bara med antikvarisk expertis utan det kan vara frågan om kontakter med allt från den mest specialiserade ingenjörsvetenskap till ekonomi, filosofi och historia. Det är högst tveksamt om Riksantikvarieämbetet kan fullgöra sin uppgift om den föreslagna omlokaliseringen kommer till stånd.

Det är inte bara Stockholms berömda skönhet och naturvärden som skapar dess attraktivitet. Koncentrationen av rikets centrala funktioner utgör en viktig grund för en huvudstads attraktivitet. Att flytta ut myndigheter generellt utarmar huvudstaden också som magnet och inkörsport från omvärlden. Stockholms attraktivitet har den allra största betydelse för ekonomi och näringsliv i hela Sverige.

Avnämarna

För avnämarna är det avgörande att ha nära tillgång till Riksantikvarieämbetets bibliotek och arkiv såväl som till dess specialister inom kulturmiljöområdet och inom kulturarvsområdet i vid mening. Det är myndigheter och vetenskapliga institutioner som arbetar inom kulturmiljöområdet på central, regional resp lokal nivå liksom fastighetsägare och ideella organisationer som ICOMOS.

Sammanfattning

ICOMOS motsätter sig bestämt en utflyttning av Riksantikvarieämbetet.

-Det är mycket viktigt att landets centrala kulturmiljöinstitution är placerad där de största utmaningarna för bebyggelseutvecklingen finns.

-Experter inom kulturmiljöområdet måste ha nära tillgång till byggnader och miljöer för att utveckla sin kunskap. Att flytta Riksantikvarieämbetet från Stockholm understryker en redan alltför tydlig marginalisering av arbete med kultur och med kulturvärden.

-För att delta i Europeiskt samarbete är det viktigt att vara lättillgänglig och att kunna erbjuda samarbete med närliggande och välrenommerade forskarmiljöer.

-För avnämarna är det avgörande att ha nära tillgång till Riksantikvarieämbetets specialister, verkstäder, bibliotek och arkiv.

Stockholm 2005

För ICOMOS Sveriges styrelse

Kerstin Westerlund
Styrelseledamot

ICOMOS är en ideell fristående organisation för professionella över hela världen som arbetar med att bevara, förädla och utveckla kulturmiljö. Dess kännetecken är tvärvetenskapligt samarbete mellan arkitekter, arkeologer, konsthistoriker, ingenjörer, historiker, planerare m fl. Dess medlemmar är från drygt 100 länder. Samarbete sker kontinuerligt i tjugo vetenskapliga kommittéer med olika intresseinriktning

Adressändringar skickats till Katriina Kallin på Riksantikvarieämbetet:
katriina.kallin@raa.se eller fax 08–661 46 15 eller telefon 08–5191 8082

Redaktör och ansvarig för osignerade originaltexter: Maria Wikman